

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea
Legii bugetului de stat pentru anul 2025

CUPRINS

Introducere.....	3
I. Propuneri de modificare a bugetului public național pentru anul 2025.....	3
II. Propuneri de modificare a bugetului de stat pentru anul 2025.....	5
2.1. Veniturile bugetului de stat.....	5
2.2. Cheltuielile bugetului de stat	6
2.3. Relații interbugetare	10
2.3.1. Transferurile către bugetele locale.....	10
2.3.2. Transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat	12
2.4. Balanța și finanțarea soldului (deficitului) bugetar al bugetului de stat.....	12
2.5. Evoluția datoriei de stat în anul 2025.....	13

Introducere

Prezentul proiect de lege este elaborat de către Ministerul Finanțelor în temeiul prevederilor art.61 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

Prin promovarea rectificării bugetului de stat pe anul 2025 se propune a fi rezolvate, în principal, următoarele probleme:

- asigurarea alocațiilor pentru plata drepturilor salariale atât în cadrul instituțiilor finanțate din bugetul de stat cât și din bugetele locale;
- asigurarea fondurilor necesare pentru compensarea facturilor la energie electrică până la finele anului și plata monetară pentru luna noiembrie curent, efectuată prin BASS, precum și altor prestații sociale;
- asigurarea alocațiilor necesare unor instituții bugetare în vederea desfășurării normale a activității acestora până la finele anului;
- revizuirea cheltuielilor și resurselor din cadrul proiectelor finanțate din surse externe.

Reieșind din estimările volumelor de resurse preconizate a fi obținute în anul 2025, volumul bugetului de stat pentru anul 2025 se va modifica față de volumul aprobat (modificat), după cum urmează:

- *veniturile bugetului de stat* se vor micșora cu 135,7 mil. lei și vor constitui suma de 75 796,8 mil. lei;
- *cheltuielile bugetului de stat* se vor majora cu 169,0 mil. lei și vor constitui suma de 94 007,8 mil. lei;
- *soldul bugetar (deficitul)* se va majora cu 304,7 mil. lei și va constitui suma de 18 211,0 mil. lei.

În mod corespunzător se modifică textul legii, iar anexele nr.1-7 se expun în redacție nouă.

I. Propuneri de modificare a bugetului public național pentru anul 2025

Conform scenariului precizat, comparativ cu indicatorii bugetului public național aprobați/modificați, veniturile se vor majora - cu 328,0 mil. lei, iar cheltuielile se vor diminua - cu 67,3 mil. lei și deficitul cu - 395,3 mil. lei, constituind suma de 17 711,0 mil. lei sau 5,1% din PIB.

Estimările actualizate ale bugetului de stat, precum și ale bugetului asigurărilor sociale de stat (BASS), fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (FAOAM) și bugetelor locale, principalii indicatori ai bugetului public

național se prezintă în tabelul următor:

mil. lei

	Anul 2025		
	Aprobat (Modificat)/ estimat	propuneri pentru modificare (+,-)	Modificat/ estimat
Bugetul public național			
Venituri	124 052,1	328,0	124 380,1
Cheltuieli	142 158,4	-67,3	142 091,1
Sold bugetar (deficit (-), excedent (+))	-18 106,3	395,3	-17 711,0
Bugetul de stat			
Venituri	75 932,5	-135,7	75 796,8
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	28,4	-17,5	10,9
Cheltuieli	93 838,8	169,0	94 007,8
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	47 437,0	1 734,6	49 171,6
Sold bugetar (deficit (-), excedent (+))	-17 906,3	-304,7	-18 211,0
Bugetele locale (consolidat)			
Venituri	29 509,5	1 277,4	30 786,9
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	20 410,6	909,7	21 320,3
Cheltuieli	29 709,5	577,4	30 286,9
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	28,4	-17,5	10,9
Sold bugetar (deficit (-), excedent (+))	-200,0	700,0	500,0
Bugetul asigurărilor sociale de stat			
Venituri	48 484,5	903,4	49 387,9
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	19 698,3	824,9	20 523,2
Cheltuieli	48 484,5	903,4	49 387,9
Sold bugetar (deficit (-), excedent (+))			
Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală			
Venituri	17 591,0		17 591,0
<i>inclusiv transferuri între bugete</i>	7 328,1		7 328,1
Cheltuieli	17 591,0		17 591,0
Sold bugetar (deficit (-), excedent (+))			

În structura bugetului public național, veniturile bugetului de stat se prognozează în sumă de 75 796,8 mil. lei sau cu o diminuare de 0,2% față de aprobat (modificat).

Veniturile bugetelor locale (consolidat) se estimează în sumă de 30 786,9 mil. lei, cu 1 277,4 mil. lei mai mult față de aprobat (modificat), inclusiv preponderent din contul majorării volumului transferurilor cu destinație specială.

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat se prognozează în sumă de 49 387,9 mil. lei, cu 903,4 mil. lei mai mult față de aprobat (modificat), la fel preponderent din contul majorării transferurilor către bugetul asigurărilor sociale de stat.

II. Propuneri de modificare a bugetului de stat pentru anul 2025

Conform modificărilor propuse, scenariul revizuit a bugetului de stat pentru anul 2025 prevede micșorarea *veniturilor bugetului de stat* cu 135,7 mil. lei și majorarea *cheltuielilor bugetului de stat* cu 169,0 mil. lei și *soldului bugetar (deficitul)* - cu 304,7 mil. lei.

Parametrii bugetului de stat pentru anul 2025 se prezintă în tabelul ce urmează:

mil. lei

	Aprobat (modificat prin Legea nr.188/2025)	Propuneri de modificare (+,-)	Modificat
Venituri	75 932,5	-135,7	75 796,8
Cheltuieli	93 838,8	169,0	94 007,8
Sold bugetar (deficit)	-17 906,3	-304,7	-18 211,0

2.1. Veniturile bugetului de stat

În ceea ce privește partea de venituri ale bugetului de stat, modificările propuse pentru anul 2025 au prevenit ca urmare a mersului executării veniturilor în primele 9 luni ale anului 2025.

Comparativ cu volumul aprobat (modificat) prin Legea nr.188/2025 pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr.310/2024, veniturile se prevăd cu o micșorare de 135,7 mil. lei sau cu 0,2% și vor constitui 75 796,8 mil. lei, dintre care veniturile proiectelor finanțate din surse externe se propun cu o diminuare de 265,0 mil. lei, iar veniturile din resursele generale ale bugetului de stat se propun cu o majorare de 129,3 mil. lei.

Propunerile privind revizuirea veniturilor bugetului de stat pentru anul 2025 pe tipuri de venituri se prezintă în tabelul care urmează:

mil. lei

	Aprobat (modificat)	Propuneri de modificare (+,-)	Modificat
Veniturile bugetului de stat, total	75 932,5	-135,7	75 796,8
- impozite și taxe	66 834,9	181,9	67 016,8
- granturi	4 977,9	-409,5	4 568,4
- alte venituri	4 091,3	109,4	4 200,7
- transferuri în cadrul BPN	28,4	-17,5	10,9

Încasările *din impozite și taxe*, comparativ cu sumele aprobate/modificate pentru anul 2025 se propun cu o creștere de 181,9 mil. lei sau cu 0,3% și vor constitui 67 016,8 mil. lei.

Principalele *modificări* intervin la încasările din:

- majorarea TVA - cu 380,0 mil. lei. Această creștere se estimează în principal din contul estimărilor mai mari la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova - cu 230,0 mil. lei și diminuării restituirii TVA cu 150,0 mil. lei reieșind din nivelul de executare a încasărilor în 9 luni ale anului curent;

- diminuarea impozitului pe venitul persoanelor juridice - 98,8 mil. lei, din contul încasărilor mai mici, în special la impozitul pe venitul obținut din activitatea de întreprinzător în perioada a 9 luni ale anului 2025;

- diminuarea accizelor - cu 138,8 mil. lei. Diminuarea respectivă se preconizează preponderent din contul încasărilor mai mici din accizele la importul produsele din tutun, ca rezultat a diminuării volumului de produse din tutun importat (-20,0%) în 9 luni ale anului curent. Totodată, încasările din accizele la produsele din tutun, produse pe teritoriul RM se preconizează a fi în creștere comparativ cu suma estimată inițial.

Intrările de granturi se propun a fi diminuate în total cu 409,5 mil. lei față de suma aprobată în buget, dintre care granturi pentru suport bugetar - cu 159,6 mil. lei, în rezultatul reflectării sumelor efectiv debursate în perioada premergătoare, fiind debursate toate granturile planificate în buget, iar granturile pentru proiecte finanțate din surse externe - cu 249,9 mil. lei ca urmare reestimării debursării acestora, în baza mersului executării proiectelor finanțate din surse externe.

2.2. Cheltuielile bugetului de stat

Comparativ cu volumul aprobat (modificat) prin Legea nr.188/2025 pentru modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr.310/2024, cheltuielile se prevăd cu o majorare de 169,0 mil. lei sau cu 0,2% și vor constitui 94 007,8 mil. lei, dintre care cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe se propun cu o diminuare de 717,1 mil. lei, iar cheltuielile din resursele generale ale bugetului de stat se propun cu o majorare de 886,1 mil. lei.

Astfel, proiectul de lege prevede:

- *majorări* de alocații, determinate de prioritățile de cheltuieli și reieșind din insuficiențele identificate de către autorități, și anume pentru:

- transferuri către bugetul asigurărilor sociale de stat - 824,9 mil. lei, dintre care 463,5 mil. lei pentru acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară;

- transferuri către bugetele locale - 909,7 mil. lei, preponderent pentru cheltuieli de personal;

- acordarea compensațiilor la energia electrică - 232,0 mil. lei;

- cheltuieli de personal în cadrul instituțiilor finanțate din bugetul de stat - 1010,9 mil. lei, dintre care 340,6 mil. lei conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 575/2025 privind repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024;

- implementarea Programului Național de Extindere și Reabilitare a Pădurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.55/2023 - 60 mil. lei;

- asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea instituțiilor publice de învățământ care funcționează în regim de autogestiune financiar-economică din subordinea Ministerului Educației și Cercetării - 58,7 mil. lei, dintre care prin redistribuiri - 31,0 mil. lei;

- compensarea cheltuielilor de transport persoanelor cu dizabilități - 15,0 mil. lei;

- fondul de amalgamare voluntară a localităților în cadrul Reformei administrației publice - 4,7 mil. lei;

• *micșorări* de alocații, estimate reieșind din nivelul de executare a cheltuielilor bugetare, și anume la/pentru:

- proiecte finanțate din surse externe - 717,1 mil. lei;

- deservirea datoriei de stat - 416,2 mil. lei, dintre care pentru datoria de stat internă - 183,3 mil. lei și pentru datoria de stat externă - 232,9 mil. lei;

- atenuarea riscurilor bugetare - 400,0 mil. lei;

- asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar - 225,9 mil. lei;

- asigurarea financiară a măsurilor de reformă economică în conformitate cu Planul de creștere economică pentru Republica Moldova - 145,0 mil. lei;

- fondurile de urgență ale Guvernului - 80,0 mil. lei;

- Fondul Național pentru Mediu - 60 mil. lei;

- Programul de stat „Prima Casă” - 55,0 mil. lei;

- despăgubiri civile - 30,0 mil. lei.

Cheltuielile aferente *proiectelor finanțate din surse externe* se propun cu o micșorare de 717,1 mil. lei față de nivelul aprobat (modificat), urmare a propunerilor prezentate de către autorități și reieșind din estimarea potențialelor valorificări ale resurselor în cadrul proiectelor până la finele anului și vor constitui circa 3 350,8 mil. lei. Cele mai semnificative *micșorări* se atestă în cadrul următoarelor proiecte:

➤ proiectul „Moldova Drumuri III” - 126,0 mil. lei;

- proiectul „Programul de Dezvoltare a Pădurilor din Republica Moldova” - 101,0 mil. lei;
 - proiectul „Moldova Drumuri V” - 100,0 mil. lei;
 - proiectul „Organizarea traficului transfrontalier” - 90,0 mil. lei;
 - proiectul „Modernizarea și îmbunătățirea serviciilor de reabilitare” - 80,3 mil. lei;
 - proiectul „Deșeuri solide în Republica Moldova” - 63,8 mil. lei;
 - proiectul „RLF-Răspuns de urgență-Calea Ferată din Moldova” - 61,9 mil. lei;
 - proiectul „Învățământul superior” - 50,5 mil. lei;
 - proiectul „Moldova Drumuri IV” - 50,0 mil. lei;
 - proiectul „Îmbunătățirea infrastructurii de apă în Moldova Centrală” - 49,4 mil. lei;
 - proiectul „Asigurarea fermierilor cu fertilizanți” - 39,5 mil. lei;
 - proiectul „Conectivitate rurală Moldova” - 34,8 mil. lei;
 - Programul-cadrul al UE pentru cercetare și inovare - Orizont 2020 - 34,0 mil. lei;
 - proiectul „Consolidarea gestionării riscurilor de dezastre și reziliența climatică în Moldova” - 26,2 mil. lei;
 - proiectul „Construcția penitenciarului din municipiul Chișinău” - 23,8 mil. lei;
 - proiectul „Construcția spitalului regional mun. Bălți” - 20,0 mil. lei;
 - Programul sectorului energetic - 20,0 mil. lei.
- Totodată, se propun și *majorări* de cheltuieli în cadrul unor proiecte, cum ar fi:
- proiectul „Agricultura Competitivă” - 95,1 mil. lei;
 - Proiectul de susținere a Programului în sectorul drumurilor - 94,5 mil. lei;
 - proiectul „Investiții pentru Guvernanță, Creștere și Reziliență în Agricultură” - 65,0 mil. lei;
 - proiectul „Modernizarea mașinilor și echipamentelor agricole” - 60,0 mil. lei.

Cheltuielile de personal prevăzute în bugetul de stat se propun cu o majorare cu 203,7 mil. lei sau cu 1,5% față de volumul aprobat (modificat) și vor constitui 13701,8 mil. lei, în rezultatul următoarelor realocări de alocații:

1. repartizarea din alocațiile prevăzute în bugetul de stat pentru asigurarea prevederilor cadrului normativ privind salarizarea în sectorul bugetar către autorități publice centrale precum și către bugetele locale, în sumă de 807,2 mil. lei, dintre care 581,3 mil. lei conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 575/2025 privind

repartizarea unor alocații aprobate în Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024;

2. majorarea alocațiilor în scopul asigurării implementării prevederilor art. 10 din Legea bugetului de stat pentru anul 2025 nr. 310/2024, prevederilor Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, precum și ținând cont de majorarea limitei unităților de personal a unor autorități în rezultatul reorganizărilor structurale și identificarea altor insuficiențe legate de cheltuieli de personal - 675,9 mil. lei;

3. diminuarea alocațiilor la propunerea autorităților, precum și în baza estimărilor realizate de către Ministerul Finanțelor, în scopul identificării economiilor ținând cont de nivelul executării alocațiilor bugetare la componenta cheltuielilor de personal - 5,6 mil. lei.

Cheltuielile pentru plata dobânzilor aferente serviciului datoriei de stat se estimează în sumă de 4 333,3 mil. lei, cu o micșorare de 416,2 mil. lei sau cu 8,8% față de aprobat (modificat), ca urmare a reducerii atât a serviciului datoriei de stat interne cu 183,3 mil. lei, cât și a serviciului datoriei de stat externe cu 232,9 mil. lei.

Diminuarea serviciului datoriei de stat interne rezultă din micșorarea volumelor de emisie a valorilor mobiliare de stat (VMS) comercializate pe piața primară în perioada ianuarie - iulie 2025, față de volumele prognozate în bugetul pentru anul 2025.

În ceea ce privește datoria de stat externă, reducerea cheltuielilor aferente serviciului acesteia este determinată de scăderea ratelor de referință pe piețele internaționale, precum și de rata redusă de valorificare a mijloacelor financiare aferente proiectelor finanțate din surse externe.

Transferurile către alte bugete se majorează la total cu 1 734,6 mil. lei, și anume: către bugetul asigurărilor sociale de stat - cu 824,9 mil. lei și către bugetele locale - cu 909,7 mil. lei.

Cheltuielile capitale vor constitui 8 371,5 mil. lei sau 8,9% din cheltuielile totale ale bugetului de stat. Din volumul total al cheltuielilor capitale 5 859,1 mil. lei (70,0%) vor fi acoperite din contul resurselor generale și 2 512,4 mil. lei (30,0%) din contul proiectelor finanțate din surse externe. Comparativ cu volumul aprobat (modificat), cheltuielile capitale se vor micșora cu 573,5 mil. lei sau cu 6,4%, dintre care resursele generale cu 4,2 mil. lei sau cu 0,1% și proiectele finanțate din surse externe cu 569,3 mil. lei sau cu 18,5%.

Volumul alocațiilor pentru *investiții capitale* se diminuează cu 148,7 mil. lei sau cu 7,1% față de volumul aprobat (modificat), dintre care cheltuielile din contul resurselor generale se micșorează cu 17,9 mil. lei sau cu 3,9 la sută. Revizuirea alocațiilor pentru unele proiecte de investiții capitale este determinată de necesitatea realizării unor acțiuni suplimentare în procesul de implementare a proiectelor:

ajustarea documentației tehnice, perfectarea actelor permise, anularea procedurilor de achiziții publice din cauza contestațiilor depuse, identificarea surselor suplimentare.

Prin urmare, cheltuielile vor constitui 1 956,5 mil. lei sau 2,1% din cheltuielile totale ale bugetului de stat, dintre care 438,1 mil. lei (22,4%) vor fi acoperite din contul resurselor generale și 1 518,4 mil. lei (77,6%) din contul proiectelor finanțate din surse externe.

Astfel, se propun *diminuări* la proiecte de investiții capitale din sectorul drumuri, construcția spitalului regional din mun. Bălți și construcția penitenciarului din municipiul Chișinău, care sunt finanțate din contul proiectelor externe. Totodată *majorări* se estimează preponderent pentru proiecte de investiții capitale în domeniul agriculturii.

Propunerile de modificare a alocațiilor pentru investiții capitale pe autorități bugetare sunt reflectate în Tabelul nr.7 la prezenta Notă.

2.3. Relații interbugetare

2.3.1. Transferurile către bugetele locale

Transferurile de la bugetul de stat către bugetele locale pentru anul 2025 conform ultimei modificări a Legii bugetului de stat pentru anul 2025 nr.310/2024 constituie 20 410,6 mil. lei, dintre care:

- transferuri cu destinație generală - 2 846,4 mil. lei;
- transferurile cu destinație specială - 17 564,2 mil. lei.

Transferurile către bugetele locale se vor majora cu 909,7 mil. lei sau cu 4,5% și vor constitui 21 320,3 mil. lei.

Modificări de alocații de la bugetul de stat sunt prevăzute pentru transferurile cu destinație specială pentru învățământul general, școli sportive și asistența socială.

Transferuri cu destinație specială pentru învățământ

Volumul transferurilor cu destinație specială au fost majorate de la 15 893,3 mil. lei la 16 787,5 mil. lei, cu o creștere de 894,2 mil. lei sau cu circa 5,6% comparativ cu suma transferurilor aprobate/modificate anterior pentru anul 2025.

Majorarea transferurilor în cauză este condiționată de alocații suplimentare de mijloace financiare autorităților publice locale de ambele nivele pentru:

- asigurarea cheltuielilor de personal generate de implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în sumă de 629,3 mil. lei;

- acordarea premiului anual în sumă de 265,9 mil. lei;
- acoperirea cheltuielilor stringente pentru buna funcționare a instituțiilor de învățământ general, în sumă de 0,7 mil. lei.

Diminuarea transferurilor cu destinație specială pentru instituțiile de învățământ general este condiționată de economiile identificate în urma analizei executării transferurilor în sumă de circa 1,7 mil. lei.

De asemenea, au fost efectuate *redistribui*ri ale transferurilor cu destinație specială urmare a reorganizării instituțiilor de învățământ conform deciziilor autorităților reprezentative și deliberative din raioanele Drochia și Ocnița.

Transferuri cu destinație specială pentru școlile sportive

Volumul transferurilor cu destinație specială prevăd o majorare de la 425,7 mil. lei la 445,9 mil. lei, cu o creștere de 20,1 mil. lei sau cu 4,7% mai mult comparativ cu suma transferurilor modificate anterior, după cum urmează:

- asigurarea cheltuielilor de personal generate de implementarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în sumă de 14,3 mil. lei;
- acordarea premiului anual în sumă de 5,5 mil. lei;
- asigurarea participării la competițiile sportive (Școala sportivă specializată de rezerve olimpice or. Călărași) în sumă de 0,3 mil. lei.

Transferuri cu destinație specială pentru plăți și servicii sociale

Volumul transferurilor cu destinație specială pentru plățile și serviciile sociale se reduce de la 269,9 mil. lei la 264,6 mil. lei, cu circa 5,2 mil. lei sau cu 1,9% comparativ cu volumul transferurilor modificate anterior pentru compensații și indemnizații tinerilor specialiști din domeniul educației și culturii în baza solicitărilor APL, după cum urmează:

- cu 4,4 mil. lei pentru susținerea tinerilor specialiști din domeniul educației;
- cu circa 0,8 mil. lei pentru susținerea tinerilor specialiști din domeniul culturii.

Totodată, transferurile către bugetele locale au fost suplimentate cu 1,0 mil. lei pentru *cantinele sociale*, majorate cu circa 0,2 mil. lei ca suport pentru acoperirea cheltuielilor aferente utilităților Centrelor de plasament temporar pentru refugiați (cod Proiect 70397) pentru Primăria satului Popeasca din raionul Ștefan Vodă și exclusă finanțarea Centrelor de plasament temporar pentru refugiați din contul UNHCR (cod Proiect 70379) în volum de circa 0,3 mil. lei.

De asemenea, *transferurile pentru compensarea scutirilor de la plata impozitului funciar (venituri ratate) ale deținătorilor de terenuri agricole situate după traseul Râbnîța-Tiraspol* au fost diminuate cu 0,3 mil. lei pentru 3 primării din raionul Dubăsari urmare a accesibilității agenților economici din localitățile vizate la prelucrarea terenurilor de după traseul nominalizat pentru anul curent.

2.3.2. Transferurile către bugetul asigurărilor sociale de stat

Transferurile de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat se prevăd în sumă de 20 523,2 mil. lei. Astfel, transferurile curente cu destinație specială pentru prestațiile sociale de stat și alte plăți se propun spre majorare cu 782,0 mil. lei, constituind 16 285,3 mil. lei, reieșind din:

- majorarea cu 770,6 mil. lei a transferurilor pentru protecția socială a persoanelor aflate în situație de risc, inclusiv 463,5 mil. lei pentru acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară;

- majorarea cu 11,4 mil. lei a transferurilor pentru susținerea financiară suplimentară a unor categorii de populație.

Totodată, transferurile curente cu destinație generală între bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat se majorează cu 42,8 mil. lei, constituind 4 237,9 mil. lei.

De asemenea, au fost redistribuite mijloacele financiare necesare ca urmare a modificării numărului de beneficiari de prestații sociale, precum și a majorării mărimii medii a prestațiilor, determinată de aplicarea unui coeficient de indexare mai mare a pensiilor.

2.4. Balanța și finanțarea soldului (deficitului) bugetar al bugetului de stat

Modificările propuse la partea de venituri și cheltuieli ale bugetului de stat, vor avea impact asupra deficitului bugetului de stat aprobat (modificat) prin majorarea acestuia cu 304,7 mil. lei, în sumă nominală constituind 18 211,0 mil. lei sau 5,2% în PIB.

Din suma totală a deficitului, componentei de bază îi revine 15 865,1 mil. lei sau 87,1%, iar la proiectelor finanțate din surse externe le revine 2 345,9 mil. lei sau 12,9 la sută.

Totodată, se propune modificarea structurii surselor de finanțare a deficitului, din contul revizuirii surselor interne și a intrărilor de împrumuturi externe, inclusiv și a celor pentru proiectele finanțate din surse externe.

Principalele modificări la *sursele de finanțare a deficitului* bugetului de stat se referă la:

- *majorarea activelor financiare* cu suma de 213,8 mil. lei, dintre care:

- ✓ *creanțele interne* se vor diminua cu 58,0 mil. lei, inclusiv din contul includerii aportului statului în capitalul social al întreprinderii administratoare a Parcului de Tehnologii Avansate „Moldova HiTech Park” în sumă de 1,7 mil. lei (cu semnul minus), revizuirii sumei mijloacelor încasate din privatizarea bunurilor proprietate publică în sumă de 1,3 mil. lei și diminuării altor creanțe interne a bugetului cu 57,8 mil. lei;

✓ sumele destinate *rambursării împrumuturilor recreditate* au fost revizuite cu 274,2 mil. lei, determinate de un ritm mai redus al debursărilor aferente proiectelor finanțate din surse externe (cu 1 274,2 mil. lei), comparativ cu ritmul de reducere a rambursărilor împrumuturilor recreditate (cu 1 000,1 mil. lei).

- *diminuarea datoriei* în sumă totală cu 2 661,3 mil. lei, pentru suport bugetar - cu 1 143,4 mil. lei și pentru proiecte finanțate din surse externe - cu 1 517,9 mil. lei, iar:

✓ *finanțarea externă* va fi diminuată cu 2 661,3 mil. lei față de suma modificată în bugetul pentru anul 2025, și este determinată de următorii factori:

- micșorării volumului împrumuturilor destinate pentru suport bugetar cu 2 243,7 mil. lei și a împrumuturilor destinate implementării proiectelor investiționale - cu 1 517,9 mil. lei. Diminuarea intrărilor din împrumuturi pentru suport bugetar este determinată de excluderea ultimei tranșe, în sumă de 2,9 miliarde lei, ca urmare a finalizării Programului de finanțare cu Fondul Monetar Internațional. Totodată finanțarea externă a fost suplimentată cu 25,0 mil. euro (aproximativ 493,8 mil. lei) în baza Acordului de împrumut destinat suportului bugetar, acordat de către Agenția Franceză pentru Dezvoltare, care, la momentul actual se află în proces de ratificare;

- micșorării sumei aferente rambursării împrumuturilor de stat externe cu 1 100,3 mil. lei, în principal dat fiind faptul că sumele planificate pentru debursare în anii 2024 și 2025 în cadrul Proiectului „Consolidarea securității energetice a Republicii Moldova” finanțat din sursele Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare nu au fost executate integral de către S.A. „Energocom”, precum și din cauza valorificării sub nivelul planificat a sumelor în cadrul proiectelor de investiții din surse externe de către instituțiile implementatoare.

- utilizarea *soldurilor de mijloace bănești* se vor majora cu 2 752,2 mil. lei, inclusiv la componenta de bază cu 2 960,7 mil. lei, iar la componenta proiecte finanțate din surse externe vor fi utilizate 208,5 mil. lei.

2.5. Evoluția datoriei de stat în anul 2025

La situația din 30 septembrie 2025, soldul datoriei de stat a constituit 127 272,8 mil. lei, la valoarea nominală majorându-se cu 5 878,9 mil. lei sau cu 4,8% față de începutul anului 2025.

Evoluția respectivă a fost determinată de creșterea soldului datoriei de stat externe cu 1 980,5 mil. lei și a datoriei de stat interne cu 3 898,4 mil. lei.

Majorarea datoriei de stat interne s-a produs, preponderent, din contul majorării emisiunilor VMS pe piața primară cu 4 560,9 mil. lei la valoarea nominală sau 3 464,3 mil. lei la prețul de cumpărare, a emisiunilor VMS prin intermediul

platformei electronice eVMS.md cu 423,3 mil. lei, precum și a răscumpărării VMS convertite în sumă de 1 079,7 mil. lei la prețul de cumpărare.

Rata nominală medie ponderată a dobânzii la VMS comercializate în perioada ianuarie - septembrie 2025 a constituit 9,0%, în creștere cu 4,39 p.p. față de perioada analogică a anului 2024.

Totodată, majorarea soldului datoriei de stat externe a fost influențată de finanțarea externă netă pozitivă de 3 338,3 mil. lei (echivalent cu 201,9 mil. dolari SUA), determinată, în principal, de debursarea avansului și tranșei I din împrumutul acordat de Uniunea Europeană în cadrul Planului de Creștere Economică pentru Republica Moldova. Fluctuația ratei de schimb a dolarului SUA față de alte valute, pe parcursul lunilor ianuarie-septembrie ale anului 2025, a atins valori pozitive și a constituit 353,9 mil. dolari SUA. Astfel, soldul datoriei de stat externe la 30 septembrie 2025 s-a majorat față de nivelul înregistrat la 1 ianuarie 2025 cu aproximativ 555,9 mil. dolari SUA sau cu 13,3 la sută.

Pe parcursul primelor nouă luni ale anului 2025, volumul total al intrărilor de împrumuturi de stat externe a constituit 10 307,7 mil. lei (echivalent cu 601,7 mil. dolari SUA) care, după destinația lor sunt pentru:

- realizarea proiectelor finanțate din surse externe - 2 051,9 mil. lei (echivalent cu 118,5 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă 19,9% din suma totală de intrări din împrumuturi de stat externe;

- susținerea bugetului de stat - 8 255,8 mil. lei (echivalent cu 483,1 mil. dolari SUA), ceea ce reprezintă 80,1% din suma totală de intrări din împrumuturi de stat externe.

Rata medie ponderată pentru împrumuturile de stat externe înregistrată în primele nouă luni ale anului 2025 a constituit 2,21%, fiind în diminuare cu 0,12 p.p. comparativ cu anul 2024.

Conform estimărilor, soldul datoriei de stat, la situația din 31 decembrie 2025 nu va depăși 129 149,7 mil. lei, înregistrând o diminuare cu 11 012,5 mil. lei față de valoarea precizată pentru anul 2025, pe fondul micșorării datoriei de stat interne și externe.

La situația din 31 decembrie 2025, soldul datoriei de stat externe va constitui 76 691,1 mil. lei, în diminuare cu 10 366,9 mil. lei sau cu 11,9% față de valoarea precizată, în principal ca urmare a reducerii sumelor debursate și rambursărilor de principal aferente împrumuturilor de stat externe.

Totodată, la situația din 31 decembrie 2025, soldul datoriei de stat interne va constitui 52 458,6 mil. lei la valoarea nominală, micșorându-se cu 645,6 mil. lei sau cu 1,2% față de valoarea precizată, fiind influențat de micșorarea volumelor de

emisie a VMS comercializate pe piața primară și răscumpărării VMS convertite, în sumă de 1 079,7 mil. lei, la prețul de cumpărare.

Ca rezultat, ponderea soldului datoriei de stat în PIB se va diminua cu 3,1 p.p. față de nivelul precizat, urmând să constituie 36,8% la 31 decembrie 2025.

În structura datoriei de stat, la finele anului 2025, datoria de stat externă va deține o pondere de 59,4%, iar datoria de stat internă - 40,6 la sută.

La prezenta notă se anexează următoarele tabele:

Tabelul nr.1 „Evoluția indicatorilor bugetului public național în anul 2025”

Tabelul nr.2 „Propuneri de modificare a Anexei nr.1 „Indicatorii generali și sursele de finanțare ale bugetului de stat””

Tabelul nr.3 „Propuneri de modificare a Anexei nr.2 „Componența veniturilor bugetului de stat și sursele de finanțare a soldului bugetar””

Tabelul nr.4 „Propuneri de modificare a Anexei nr.3 „Bugetele autorităților finanțate de la bugetul de stat””

3.1 Cheltuieli

3.2. Resurse

Tabelul nr.5 „Propuneri de modificare a Anexei nr.4 „Cheltuielile bugetului de stat conform clasificăției funcționale””

Tabelul nr.6 „Propuneri de modificare a Anexei nr.5 „Volumul cheltuielilor de personal pe autorități publice centrale””

Tabelul nr.7 „Propuneri de modificare a Anexei nr.6 „Investițiile capitale pe autorități bugetare””

Tabelul nr.8 „Propuneri de modificare a Anexei nr.7 „Volumul transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale””

Ministrul finanțelor

Andrian GAVRILIȚĂ